

Pouka iz prolaznosti dunjaluka i obaveza samoobračuna (Meka)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

3. muharemu 1445. po Hidžri / 21. juli 2023.

Hvala Allahu Koji zna sve o Svojim robovima i sve vidi. "Neka je uzvišen Onaj koji je na nebu sazvijezđa stvorio i u njima dao svjetiljku i Mjesec koji sja. On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran." (El-Furkan, 61–62)

Stvorio je sva stvorenja ni iz čega, propisao je i usavršio vjerozakone, ni zbog čega drugog osim da bi Ga obožavali, kao jedinog Boga, Koji druga nema. Svjedočim da nema boga osim Allaha, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegove ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona istinska sreća čestitih i temelj života čistih Allahovih robova.

Uzvišeni kaže: "Da li je bolji onaj koji je temelj zgrade svoje postavio na strahu od Allaha i u želji da mu se umili – ili onaj koji je temelj zgrade svoje postavio na rub podlokane obale koja se nagnula, da se zajedno s njim u vatru džehennemsku sruši?" (Et-Tevba, 109)

"Oni koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili imat će u Gospodara svoga džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, u njima će vječno boraviti, i čiste žene, i Allahovu naklonost – a Allah poznaje robove Svoje." (Ali Imran, 15)

O muslimani, smjenjuju se dani i mjeseci, prolaze godine, zatvaraju se stranice života, propisani rokovi se ispunjavaju, tijela stare, a sve je kod Allaha do određenog roka. Ispratili smo još jednu godinu, čiji sati i vrijeme su prošli brzo poput fantazije, ili poput gosta koji se na trenutak pojavio i brzo nestao. U dočeku nove godine i ispraćaju stare opomena je i pouka za one koji razmišljaju. "On čini da noć i dan

naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

Razborit čovjek ne uzda se u obmanu i ne povodi se za pohlepom.

Ko bude imao nadu u dug život, zaboravit će na djelo i zanemarit će edžel.

Pametan i pronicljiv je onaj ko u savijenim stranicama života vidi priliku za ozbiljno propitivanje vlastite duše i iskreni samoobračun, kako bi napredovao na ljestvici ljudskog savršenstva, onako kako mu je Allah naredio, i da sve svoje težnje i ambicije usmjeri ka tome. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio.” (El-Hašr, 18)

Obaveza je svakog punoljetnog, razumnog, čvrsto ubijeđenog i odlučnog čovjeka, koji vjeruje u Allaha i Sudnji dan, da ne zapostavi muhasebu – obračun sa samim sobom i propitivanje puta koji slijedi, u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. U događajima koji su se desili je podsjećanje, a u iskušenjima i teškim životnim situacijama je opomena. Prilike prolaze, smrtni čas je određen, boravak na ovom svijetu je ograničen i dani su neznatni.

O vjernici, propast srca i najopasnije po čovjeka je nemar, ostavljanje samoobračuna, prepuštanje tome, ugađanje duši i slijeđenje njenih prohtjeva. To sve, zaista, čovjeka vodi ka propasti, i to je stanje obmanjenih koji zatvaraju oči pred posljedicama i oslanjaju se na oprost. Kada dospije u takvo stanje, lako mu je učiniti bilo koji grijeh, navikne se na njega i teško mu je da ga ostavi.

Znajte, Allah vam se smilovao, da je ljudska duša stvorena sa sklonošću prema grijesima, i da je po svojoj prirodi buntovna, a čovjeku je naređeno da je popravlja i čisti i da je “okovima potčinjavanja” natjera na pokornost njenom Gospodaru. Ako je zapostavi i zanemari, ona će se uzjoguniti, “podivljati” i odmetnuti se, a ako je bude ispravljao i obračunavao, ona će se pobožati, pokoriti i ići Pravim putem.

O vjernici, kada čovjek spozna mahane i negativnosti vlastite duše, to će u njemu stvoriti prezir prema njoj, i tražit će od nje poniznost i predanost Stvoritelju, ali će ga podstaći i na samoobračun, borbu protiv njenih prohtjeva, njeno čišćenje od grijeha

i oslobađanje od mahana, pokoravajući se tako Poznavaocu nevidljivog i nadajući se spasu i uspjehu, na koji se Allah, džellešānuhu, zakleo u Kur'anu: "... i duše i Onoga Koji je stvorio, pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini, uspjeh će samo onaj ko je očistiti" (Eš-Šems, 7–9).

O vjernici, naši dobri prethodnici – selefus-salih, Allah im se smilovao, dobro su razumjeli ovo pitanje, dali su mu zasluženom mjesto i pretočili ga u svoju životnu praksu. Historija je zabilježila njihove najljepše i najveličanstvenije preporuke na ovom polju, a njihovi primjeri postali su putokaz svakom putniku. Jedna od najpoznatijih izreka o muhasebi je ona Omerova, radijallahu anhu: "Obračunavajte svoje duše prije nego što budu polagale račun, i izvagajte svoja djela prije nego što budu vagana! Sutrašnji obračun bit će vam lakši ako svoje duše obračunate danas i ako se pripremite za Dan velikog ispitivanja. 'Tada će ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati' (El-Hakka, 18)." (Ahmed)

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: "Čovjek će biti na putu dobra sve dok unutar sebe bude imao vaiza i dok njegova najveća briga bude muhaseba, samoobračun."

Fudajl ibn Ijad, Allah mu se smilovao, rekao je: "Onaj ko spozna da je Allahov rob, koji će se Njemu vratiti, neka zna da će stati pred Njega, a onaj ko zna da će stati pred Njega, neka zna da će biti pitan, a onaj ko zna da će biti pitan, neka pripremi za svako pitanje odgovor." "Gdje je izlaz, Allah ti se smilovao?", upita neko, a on reče: "Stvar je lahka: popravi svoja djela u ostatku života, bit će oprošteno ono što si u prošlosti učinio, a ako nastaviš činiti zlo u ostatku života, bit ćeš kažnjen i za ono prije i ono što je ostalo."

Muhaseba (samoobračun) propisana je prije, u toku i poslije učinjenog djela. Muhaseba prije djela je da se zastane kod same namjere i težnje, kada se one pojave, i da se ne požuruje sa djelom sve dok se ne bude sigurno da je bolje da ga uradi nego da ga ostavi. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: "Allah se smilovao robu koji uvijek zastane kada nešto želi uraditi, pa ako bude u ime Allaha, učini to, a ako bude u ime nečeg drugog, odustane."

Muhaseba u toku djela je da propituje iskrenost i slijedenje sunneta sve dok ga ne završi.

Muhaseba nakon djela je da analizira svoj odnos prema farzovima i naredbama, i ako uvidi propuste u njihovom izvršavanju, uloži maksimalan trud i osloni se na svoga Gospodara u otklanjanju nedostataka i upotpunjenju farzova i naredbi, a zatim analizira svoj odnos prema zabranama, i ako zna da je nešto od toga prekršio, da pokuša to ispraviti trenutnim ostavljanjem grijeha, iskrenim pokajanjem, traženjem oprost, činjenjem dobrih djela koja brišu loša i napuštanjem uzroka koji vode grijehu.

O vjernici, bojte se Allaha i obračunavajte svoje duše, jer je u tome dobro i spas za vaša srca, a propast i posrnuće su u zanemarivanju duše, prepuštanju užicima i prohtjevima i zapostavljanju onoga što je upotpunjuje.

Sretan je onaj ko traži oprost za prošlost, a priprema se za budućnost i ono što dolazi.

"I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti - nikome krivo neće učinjeno biti." (El-Bekara, 281)

Ummete islama, Allahov mjesec muharem je mjesec velike vrijednosti, nagrada u njemu je uvećana, post u njemu je plemeniti ibadet, i poželjno je što više njegovih dana postiti, kako bi se Allahu što više približili i postigli veliko dobro.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Najbolji post, nakon ramazana, je post u Allahovom mjesecu muharemu." (Muslim)

Posebno se preporučuje post Jevmu Ašure, desetog dana mjeseca muharema, dana u kojem je Allah, džellešanuhu, spasio Musaa, alejhis-selam, i njegov narod od faraona.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokazivao je posebnu pažnju prema ovom danu i njegovom postu, u odnosu na druge dane u godini. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: "Nisam vidio da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokazuje toliko pažnje

prema nekom danu, kojem je davao prednost u odnosu na druge, kao što je to Dan Ašure." (Buhari)

Ebu Katada, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o postu Dana Ašure, pa je rekao: "Iskupljuje grijeha počinjene u prošloj godini." (Muslim)

Lijepo je, uz deseti muharemu, postiti i deveti, na osnovu hadisa koji prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako poživim do iduće godine, postit ću i deveti dan." (Muslim)

Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: "Postite deveti i deseti, razlikujte se od jevreja." (Bejheki)

Ako bi musliman postio tri dana (deveti, deseti i jedanaesti muharemu), postigao bi nagradu posta devetog i desetog muharema i nagradu posta tri dana u mjesecu.

Ako bi postio samo deseti muharemu, to bi mu bilo dovoljno.

O vjernici, bojte se Allaha, iskoristite život u ibadetu svome Gospodaru, požurite da ispunite dobrim djelima stranice svoje knjige, iskoristite vrijeme koje vam je dato prije nego što ono istekne, a posebno ovo odabrano vrijeme, i znajte da se nemarnost završava kajanjem, žalošću, propašću i gubitkom na Sudnjem danu.

Čuvajte se toga, uzvisit ćete svoje duše i bit ćete sretni kada sretnete svoga Gospodara.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

